

Csoportos gyermekhangképzés játékosan

Tantárgypedagógia előadás

Budapest, 2020. 11. 27.

KOVÁCS KATALIN

ELTE TÓK Ének-zenei Tanszék

kovacs.katalin@tok.elte.hu

Parlare cantando, Cantare parlando...

- Hang = önkifejezés eszköze
- Hangképzés / helyes artikuláció
- Érzelmi intelligencia, kreativitás
- Harmonikus testi-lelki-szellemi egyensúly,
esztétikai hatás
- Jó pedagógussá válás? (jógyakorlat)

Mit? Miért? Hogyan?

- A játékos **hangképző gyakorlat bemutatása**
- Mi a **célja** a gyakorlatnak? (hangzók gyakorlása, rezonancia fejlesztés, vagy a szabályozott légzésre ható gyakorlat) - miben áll a hangképző **hatása**? - azaz hogyan tesz jót a hangnak?
- Milyen fontos **részletekre** kell figyelni a gyakorlat **kivitelezésénél**? (kreatív instrukciók)
- Illusztráció **videó felvétellel**, mely amellet, hogy élővé teszi az ismertetést, egyben a (játékos) hangképző munka eredményét is hivatott demonstrálni.

Beéneklés felépítése

(Edzés – Bemelegítés?!)

- **Koncentráció**

(Kovács-módszer gyakorlatok:
kéz-láb-törzs-frissítő mozgás,
légzés serkentő,
nyugtató gyakorlatsor)

- **Légzés**

Hasi légzés megéreztetése –
„alvás közbeni” levegővétellel.
(*gyermekek hanyatt fekszenek
a padon*)

Légző gyakorlatok:

„**Kívánság**” – „*hmn*” hangzót mondanak ki
együttesen. Létrejön a püha indítás, a hang
levegővel való indítása.

„**Susogó szellő**” – „*s*” hangzó egyenletes
tartása.

„**Sziszegő kígyó**” – „*sz*” hangzó
egyenletes tartása (karmozdulat
szabályozza a LASSÚ levegővételt és
annak kifújását).

„**Kígyócsípés**” – „*rekeszizom*”
megéreztetése.

L é g g z é s

*K
í
v
á
n
s
á
g*

GYAKORLATOK: „*Rigó*”

- rezonancia,
 - magasság,
 - mély-közép fekvés
- A gyakorlatnak kettős célja van:
a jól képzett *magas pozíciót lehozzuk közép hangra.*
 - A szó kimondása következtében az „ó”-ra,
mint ajakkerekítéses hangzóra való váltás is szintén *gégelazító* hatású.

*R
i
g
ó*

d
ó
-
r
é
-
m
i

„*Bubó doktor*”

- hang előre hozása,
- „*i*” hangzó mélyen
- dallama: *s-s-m-m- d-d- d*, ismételve;
- szövege: *Bubó doktor meggyógyít, röpdös szerte széjjel!*

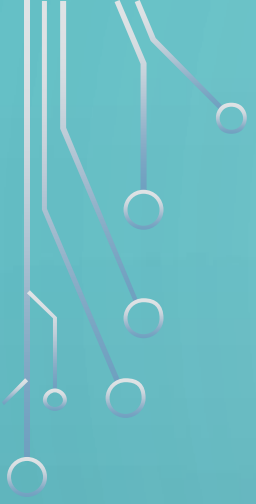
pl. *Virág Erzsi...*

A tanári *szuggesztív bemutatás* által tevődik át.

A cél tehát hasonló az előző gyakorlathoz, az elhalkítás során megmarad a *rezonancia-rezonanciával* rendelkező fejhang, nem esik le a hang és a mély fekvés

nem lesz torkos.

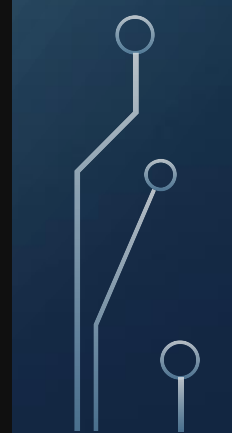
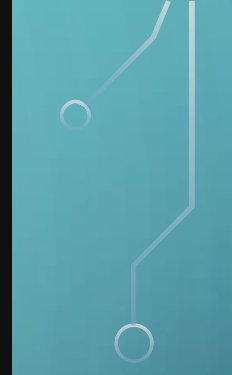
Nagyon alkalmas egy „*i*” hangzóval *mélyen/középen induló dallam* előkészítésére.

„*B
u
b
ó*

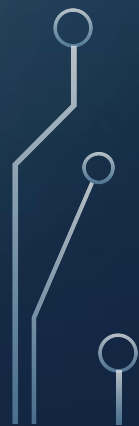
*d
o
k
t
o
r*”

”
Vi
r
á
g

E
r
zs
i”

„*Hinni-inni-enni-menni-jó*”

/1

- lágy hangindítás,
- rezonancia gazdagítás,
„ó” hangzó magasan,
- magasan kezdődő dal indításának előkészítése

A gyakorlat szintén kvint hangterjedelmű,
d- d--r- r--m- m--f- f—s,
szöveges gyakorlat.

A kezdeti „*hinn-ni*” szó
jelentésének érzelmi töltete
segítség a *finom indítás* létrejöttéhez.

„Hinni

-inni-

enni-

menni

-jó”

„Hinni-inni-enni-menni-jó”

/2

•

Cél:

A fent említettek (puha indítás, az „i”-vel a magasság fejlesztése, majd az „ó” magas fekvésben való jó helye) következtében a gyakorlat kiváló segítség a **magas hangon kezdődő dalokhoz**, és az

„ó” hangzóval kezdődő dalokhoz.

*„Volt
nekem egy
kecském”*

„Zengő-bongó-zongora”

„z” hangzó szerepe a rezonancia fejlesztésében,

„ng” szerepe s magánhangzók minőségében

Szintén kvint terjedelmet jár be, szöveges gyakorlat.

d-r-m-f-s—m—d

Az elérendő cél, hogy a lágyszájpad emelés (*gyerekeknél ásítás*) és az „ng” hangzó együttes képzése során létrejövő mozdulattal, a magánhangzók is tartalmazzanak *rezonanciát*.

nazoorális csengés

(Adorján, 1996)

*„Zengő-
bongó-
zongora”*

Konklúzió

A tiszta éneklést csak jó hangképzéssel lehet elérni,

intonációs probléma=hangképzési hiba.

A tanár önképzése, hangegészsége is elengedhetetlen.

A végső cél az, hogy a *zenélés öröme* megszülessen, s ennek az iskolában, a kórusban a *szép hang (=jó éneklés)* az eszköze. A szép hangot, a jó éneklést viszont a jó hangképzéssel tudjuk elővarázsolni.

Mi a hozadéka ?

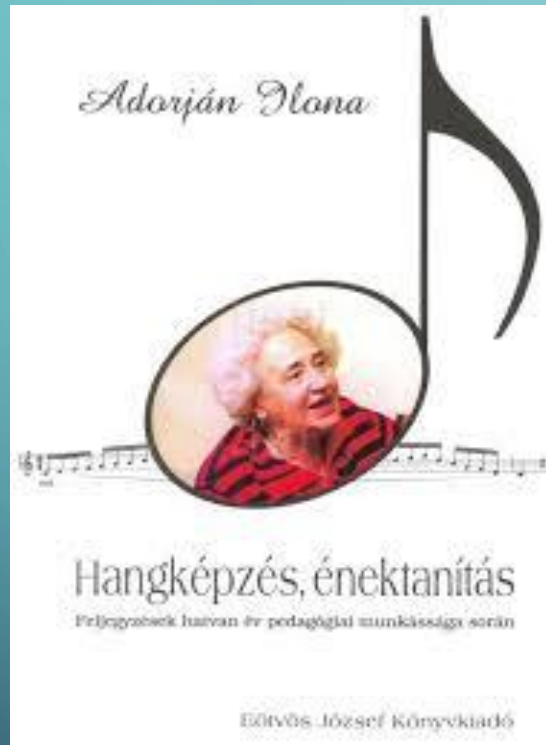
Egy bizonyos szint elérése után - természetesen tovább folytatva a rendszerességet - több időt és energiát lehet az érdemi (zenei) munkára fordítani, mely magasabb színvonalú is lesz.

„ Időszerű lenne... „

„ Mindenik embernek a lelkében dal van,
És saját lelkét hallja minden dalban.
És akinek szép a lelkében az ének,
Az hallja a mások énekét is szépnek. ”

Babits M.: A második ének (1928)

Könyv ajánló

Irodalom

- **Adorján Iлона (1996): *Hangképzés, ének tanítás.* Eötvös Kiadó, Budapest**
- Asztalos Andrea (2014): A gyermekek és fiatalok hangképzése, hangképzési problémái. *Parlando 2.*
- Asztalos Andrea (2015): A jó zenepedagógussá és zenei nevelővé válás útja. *Parlando 1.*
- Babits Mihály: *A második ének* (1928)
- dr. Bruckner Adrienne (2007): *A csoportos énekhangképzés módszertana.* Doktori disszertáció LFZE, Budapest
- **Bruckner Adrienne (1999): *Énekelni jó(l)!* Kodály Intézet, Kecskemét**
- Erdős Ákos (2015): Gondolatok az iskolai és kórushangképzés „időszerű” kérdéseiről. *Parlando 1.*
- Erdős Ákos (2017): Mit? Miért? Hogyan? Kérdések az iskolai és amatőr hangképzésről. *Parlando 5.*
- Gyöngy Kinga (2015. szerk.): *Első lépések a művészetek felé I.* Dialóg Campus, Budapest-Pécs
- Gyöngy Kinga (2015. szerk.): *Első lépések a művészetek felé II.* Dialóg Campus, Budapest-Pécs
- Kovács Katalin (2018): *Kreativitás a csoportos hangképzésben a 7-10 éves korosztályban.*
- ELTE BTK Művészetpedagógiai Konferencia, Budapest
- http://mpk.elte.hu/download/2018_MMA_MPK_kotet_osszevont_VEGLEGES.pdf
- **Négyesi Anna (2015): *20 mozgáspihező.* Kovács-Módszer Stúdió, Budapest**
- **Dr. Pásztor Zsuzsa (2016): *10 rövid mozgáslecke.* Kovács-Módszer Stúdió, Budapest**

Köszönöm a figyelmet!

